

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของยุวมัคคุเทศก์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนศึกษากรณี ศูนย์ศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์สามประการ ประการแรก ศึกษาความเป็นมาและบทบาทของศูนย์สิรินาถราชินีในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนปราณบุรี ประการที่สอง ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของยุวมัคคุเทศก์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ประการสุดท้าย ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวของยุวมัคคุเทศก์ ผู้วิจัยใช้วิธีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ภายใต้สนามวิจัย ได้แก่ ศูนย์ศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนสิรินาถราชินี กลุ่มเป้าหมายคัดเลือกอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นยุวมัคคุเทศก์ จำนวน 25 คน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมีส่วนร่วมของยุวมัคคุเทศก์อีก 8 คน วิธีการเก็บข้อมูลใช้การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์สิรินาถราชินีมีบทบาทเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน และมุ่งเน้นบทบาทเยาวชนนำการพัฒนาด้วยการอาสาเป็นยุวมัคคุเทศก์ กระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชนจึงเริ่มต้นจากเงื่อนไขสำคัญ คือ การเข้าถึงข้อมูลประชาสัมพันธ์จากศูนย์สิรินาถราชินี และการสนับสนุนจากปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และเครือข่ายทางสังคม ประสบการณ์ทำงานกับชุมชน ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลเรื่องมุมมองและความคาดหวัง ระดับการมีส่วนร่วมและรูปแบบกิจกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของยุวมัคคุเทศก์พิจารณาจากกิจกรรมที่ปรากฏทั้งระดับการวางแผน การดำเนินงาน การได้รับผลประโยชน์และการประเมินผล ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของยุวมัคคุเทศก์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาเชิงการสนทนาที่ไม่กล้าสื่อสารความคิดเห็น ปัญหาบุคลิกภาพขาดความมั่นใจ ขาดความแม่นยำในทักษะความรู้และภาษา ปัญหาการจัดสรรเวลาเพื่อมาปฏิบัติงาน ความใส่ใจในงานที่ไม่ต่อเนื่อง และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ไม่สนใจให้บริการของยุวมัคคุเทศก์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ ยุวมัคคุเทศก์ควรพัฒนาการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม รู้จักใช้สื่อหลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ฝึกฝนบุคลิกภาพ เพิ่มความเอาใจใส่ในงานและทำให้เต็มที่ ศูนย์สิรินาถราชินีควรส่งเสริมกิจกรรมนัดพบผู้ปกครองเพื่อชี้แจงแนวทางสนับสนุนให้มากขึ้น พัฒนาการประชาสัมพันธ์เชิงเครือข่ายทั้งภายในกลุ่มเยาวชนและรุ่นพี่ยุวมัคคุเทศก์ และภายนอกกับเครือข่ายยุวมัคคุเทศก์อื่นๆ ควรจัดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นต่อการให้บริการของยุวมัคคุเทศก์อย่างต่อเนื่องตลอดจนเน้นย้ำคุณค่าเชิงจริยธรรมและประโยชน์ต่างๆ จากกิจกรรมนี้ให้ชัดเจน

The objectives of this research were to study the role of Sirinat Rachini Mangrove Eco-system Learning Center in developing sustainable tourism in Paknampran community and the process of participation of youth in community as "youth guide" as well as the problem, obstacles and approach to youth guide's participation in Sirinat Rachini Mangrove Eco-system Learning Center in Pranburi District, Prachuabkhirikhan province. The data was collected by documentary, participant observation and in-depth interviews of 25 youth guides and 8 stakeholders in supporting of youth guide's participation. This study shows that Sirinat Rachini Mangrove Eco-system Learning Center plays a key role of Sustainable Tourism Development in Paknampran community with cooperation from every sectors and promote to youth's participation by trained to be youth guide. The process of participation of youth guide begins with the conditions which motivate youths included the ability to access information from Sirinat Rachini Mangrove Eco-system Learning Center and the supporting of personal and social context factors. The youth guide's participation evaluated to be considered by shown activities of them in each of level ; decision making, implementation, benefit and evaluation.

The problems and obstacles that decrease youth guide's participation achievement were disability of discussion their opinions, self-confident personalities problems, lack of accuracy in necessary knowledges and language fluency, tourist behavior problems and uncertainty with youth guide' attention to their work.

According to the findings, it's recommended that the increase of youth guide's participation capability, youth guide should improve the participatory discussion among themselves by officer facilitation, self-learning with varieties of media, get training for developing knowledges and personalities and do their works the best. For Sirinat Rachini Mangrove Eco-system Learning Center should support youth guide's participation through youth guide's family meeting to communicate how the value of youth guide in community tourism development as well as cooperation of youth guide's networks through both of internal and external networks, provide necessary youth guide's trainings continuum